

Red het ambacht!

Ontwerp voor de toekomst

Oude ambachten verdwijnen in rap tempo uit beeld – maar verdienen ze niet juist een nieuwe toekomst? In deze les onderzoeken leerlingen waarom dat zo is én bedenken ze creatieve ideeën om een oud ambacht weer nieuw leven in te blazen. Met het thema “Lang leve het ambacht” verbinden ze geschiedenis met de toekomst, en leren ze hoe belangrijk vakmanschap nog steeds is. Een inspirerende les vol ontdekken, ontwerpen en presenteren.

Korte omschrijving	Leerlingen onderzoeken een (bijna) vergeten ambacht, analyseren waarom het dreigt te verdwijnen en ontwerpen een innovatief plan om dit ambacht een nieuwe toekomst te geven.
Doelgroep	– Groep 7 & 8 – VO onderbouw & bovenbouw (vmbo, havo, vwo).
Leerdoelen	– De kenmerken en historische context van een (bijna) verdwenen ambacht beschrijven. – Analyseren waarom een ambacht dreigt te verdwijnen en de waarde ervan benoemen. – Een innovatief reddingsplan ontwikkelen om een ambacht relevant te maken in de moderne tijd. – Creatief en kritisch nadenken over de betekenis van ambachten voor samenleving, duurzaamheid en erfgoed.
Duur	2-3 lessen van 50 minuten.
Vakken	Maatschappijleer, economie, geschiedenis, CKV, techniek, burgerschap, Nederlands.
Benodigde materialen	Internettoegang (onderzoek naar ambachten, moderne trends), materiaal voor brainstormen en presenteren (papier, stiften, digitaal presentatietool), evt. knutselmateriaal voor prototype.

Lesopbouw

Les 1 Een ambacht in nood

1 Introductie (10 min): vergeten vaardigheden

- > **Docent:** start met een vraag: "Welke beroepen van vroeger bestaan nu niet meer? Waarom zijn die verdwenen?" (Bijv. lantaarnopsteker, ijsverkoper met kar).
- > **Leid naar ambachten:** "Zijn er ook ambachten die bijna niemand meer doet?"
- > **Doel:** bewustwording creëren van veranderende beroepen en de kwetsbaarheid van ambachten.

2 Onderzoek (25 min): kies een ambacht

- > **Leerlingen:** kiezen (of krijgen toegewezen) een (bijna) vergeten ambacht (bijv. klompenmaker, mandenvlechter, tingieter, handzetter in een drukkerij). Inspiratie kan uit de 'Vertel je Verhaal' collectie komen of via online zoekopdrachten.
- > **Opdracht:** onderzoek:
 - Wat hield dit ambacht precies in?
 - Waarom was het vroeger belangrijk?
 - Waarom dreigt het (of is het) te verdwijnen?
- > **Doel:** inzicht krijgen in een specifiek bedreigd ambacht en de oorzaken daarvan.

3 Probleemanalyse (15 min): waarom redden?

- > **Klassikaal/in groepen:** bespreek: "Is het erg als dit ambacht verdwijnt? Waarom wel/niet? Welke waarde (cultureel, historisch, praktisch) gaat verloren?"
- > **Doel:** argumenten formuleren voor het behoud (of juist niet) van het ambacht.

Les 2 Brainstorm & conceptontwikkeling

1 Ideeënvorming (25 min): nieuw leven inblazen

- > **Leerlingen (in groepen):** brainstorm over manieren om het gekozen ambacht een nieuwe toekomst te geven. Denk aan:
 - Nieuwe producten of diensten gebaseerd op de oude techniek.
 - Combinatie met moderne technologie (bijv. online verkoop, 3D-geprinte hulpmiddelen, workshops via VR).
 - Focus op duurzaamheid, uniciteit, of beleving.
 - Samenwerking met designers, kunstenaars, of andere sectoren.
- > **Doel:** creatieve en innovatieve oplossingen genereren.

2 Concept uitwerken (25 min): het reddingsplan

- > **Opdracht:** werk één idee uit tot een concreet (mini) 'reddingsplan'. Beschrijf:
 - Het idee/concept.
 - Wie is de doelgroep?
 - Wat maakt het vernieuwend/aantrekkelijk?
 - (Optioneel) Maak een schets, moodboard of een simpele slogan.
- > **Doel:** een haalbaar en aantrekkelijk concept ontwikkelen.

Les 3 (optioneel): Pitchen & reflectie

1 Presentaties (30 min): Pitch je plan!

- > **Leerlingen:** Presenteren hun reddingsplan kort en krachtig aan de klas (de 'investeerders' of 'het publiek').
- > **Doel:** Overtuigend presenteren en ideeën delen.

2 Feedback & reflectie (20 min): Toekomst van ambacht

- > **Klassikaal:** geef constructieve feedback op de plannen.
- > **Discussie:** "Welke ideeën hebben de meeste kans van slagen? Wat is er nodig om ambachten levend te houden in onze moderne wereld?"
- > **Doel:** reflecteren op de haalbaarheid van ideeën en de bredere context van ambacht en innovatie.

Red het ambacht! Ontwerp voor de toekomst

Differentiatie

VO onderbouw

- > Focus op één eenvoudig, aansprekend idee om het ambacht 'leuker' of 'moderner' te maken.
- > **Reddingsplan:** een poster of een korte reclamespot (gespeeld).
- > **Presentatie:** informeel en gericht op enthousiasme.

VO bovenbouw:

- > Meer aandacht voor de haalbaarheid, doelgroepanalyse en marketingaspecten van het reddingsplan.
- > **Reddingsplan:** een meer uitgewerkt concept, eventueel met een simpel budget of een SWOT-analyse.
- > **Presentatie:** een gestructureerde pitch.

Evaluatie-ideeën

Rubric-elementen (voor onderzoek/plan/pitch)

- > Diepgang van het onderzoek naar het (bedreigde) ambacht.
- > Originaliteit en creativiteit van het 'reddingsplan'.
- > Haalbaarheid en onderbouwing van het voorgestelde concept.
- > Duidelijkheid en overtuigingskracht van de presentatie/pitch.

Exit Ticket

- > "Welk 'vergeten' ambacht heb jij vandaag beter leren kennen?"
- > "Noem één innovatief idee dat je hebt gehoord om een ambacht te redden."
- > "Wat is volgens jou de belangrijkste reden om oude ambachten te willen behouden?"